

M
Maastricht

NIEUW

in Beeld
B

Het Stadhuis
2

juli
2021

Het Stadhuis

Het Stadhuis is gebouwd in 1659 door bouwmeester Pieter Post. Het lijkt nogal op het Koninklijk Paleis op de Dam in Amsterdam, maar dat is gebouwd door Jacob van Campen, Pieters leermeester. De overeenkomsten zijn treffend, hoewel het paleis veel groter is. Het was de stijl van bouwen in die tijd, Hollands classicisme.

In 1664 werd het gebouw opgeleverd en kon het stadsbestuur er vergaderen, maar het was nog niet af. De achtkante toren werd er later op gezet. Zo'n open toren wordt een lantaarn genoemd.

Er zijn twee trappen aan de voorkant. Lang is gedacht dat het met de tweeherigheid te maken had, een opgang voor iedere heer. Links voor de prinsbisschop van Luik, rechts voor de Hertog van Brabant. Maar dat is onjuist. De twee trappen zorgen voor een fraai symmetrisch geheel. Voor het oog dus.

En vanaf 1700 tot heden werd er veel aandacht gegeven aan de inrichting en verfraaiing. We zullen daar allerlei voorbeelden van zien.

Foto links: het Stadhuis en de vrijdagmarkt.

Adres: Markt

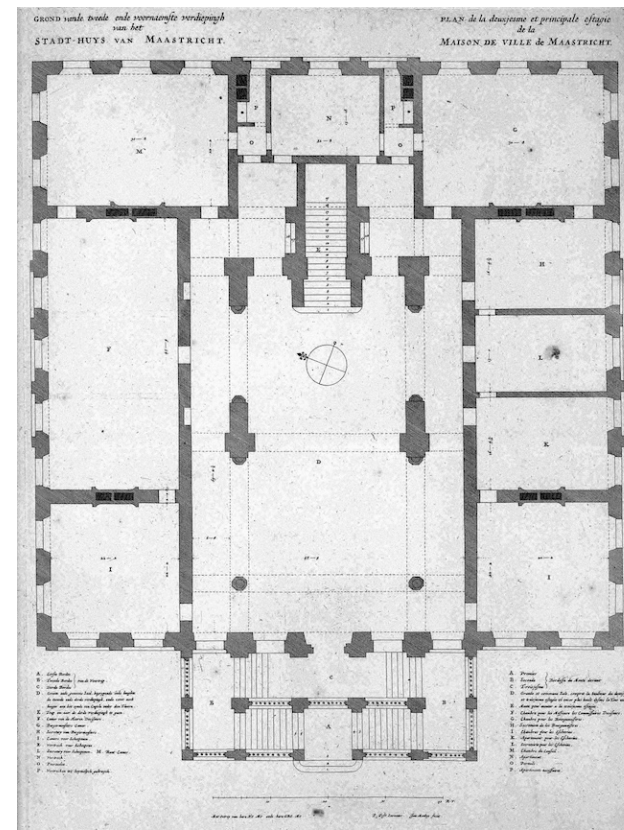
wikipedia.org/wiki/Stadhuis_van_Maastricht

Welke van de twee trappen we ook nemen, we komen binnen in de centrale hal die het Plein wordt genoemd.

De indeling is eigenlijk heel simpel: de kamers liggen aan drie kanten rond het Plein, maar niet aan de voorzijde, de kant van de entree met de dubbele trap. Het Plein is een bel-etage, ook wel *piano nobile*, de grote en voorname ruimte op de eerste verdieping. Die woorden passen precies bij de grandeur van het gebouw. Het Plein is een ruimte, maar bestaat uit twee delen. Het vierkant net voor de trap, het deel tussen de bogen, is het centrum.

Onderstaande plattegrond is van Pieter Post: [wikipedia.org/wiki/Stadhuis_van_Maastricht](https://www.wikipedia.org/wiki/Stadhuis_van_Maastricht)

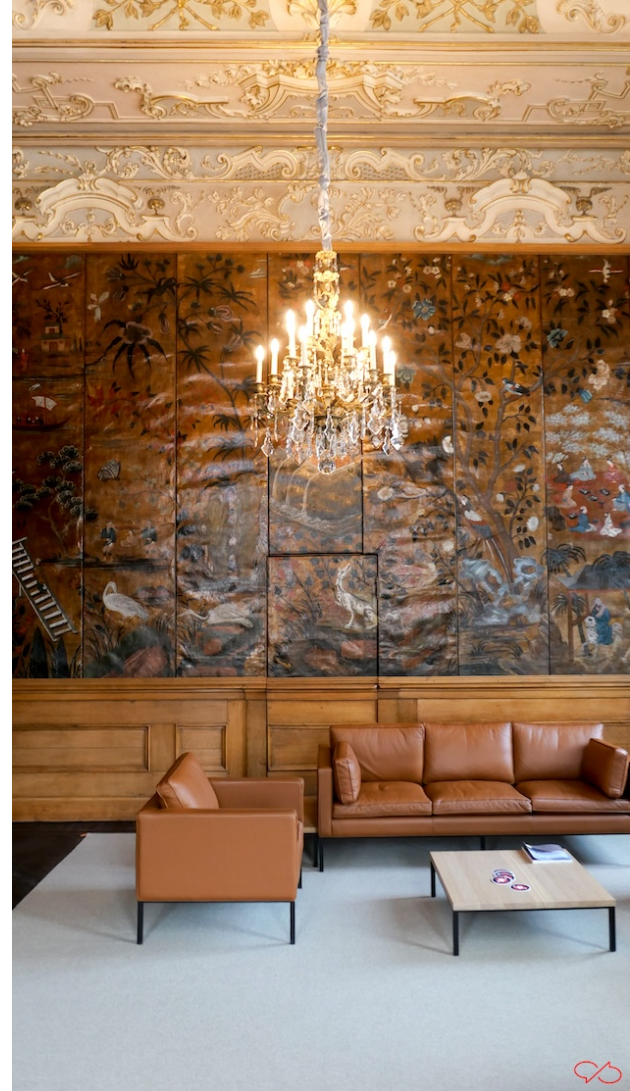
De plafonds zijn werkelijk schitterend en dus moet het hoofd maar even in de nek. De schilderijen zijn 17de eeuws, gemaakt door Theodoor van der Schuer. Het zijn voorstellingen over deugden, ondeugden en gerechtigheid.

Op de onderste foto, iets rechts van het midden, is een gat voor een klokje. Daarmee werd aangegeven op welk moment de handel in graan mocht beginnen, om oneerlijke concurrentie te voorkomen.

Verder hangt er een lichter die wat minder origineel is, het is een hedendaagse vervanging. Niet erg, ook mooi. De vlaggen links hebben te maken met de Bevrijding in 1944. Het zijn de vlaggen van alle dorpen en steden die de Bevrijders gepasseerd zijn tussen Normandië en Maastricht.

Op de bel-etage zijn verschillende kamers, ze zijn op de plattegrond te zien. Boven de deuren van de wethouderskamers zijn prachtige reliëfs, men noemt ze *supra portes*. En hieronder een fraaie tafel.

De Burgemeesterskamer. Het behang is heel bijzonder: goudleer. Leren behang, beschilderd in Chinese en Japanse motieven, in 1737 aangebracht.

Verder is er een schitterend plafond met stucwerk gemaakt door Tomaso Vasalli, een Zwitserse sierstucwerker. Hij maakte het rond 1736. Wat een weelde, geen plekje bleef onbenut.

Petrus Gagini was ook een sierstucwerker uit Zwitserland. In de Gaginikamer, ook wel de kleine wethouderskamer genoemd, zit stucwerk aan de muur, maar dat kwam van een woonhuis in de Capucijnenstraat 114. Het werd in 1922 gesloopt, het stucwerk werd overgebracht en enigszins verkleind gemonteerd in het stadhuis. Een bliksemflits als straf, prachtige symboliek. Linksonder staat de handtekening.

de Prinsenkamer is de trouwkamer. Er staat een ovale tafel in het midden, daarop komen de documenten te liggen die ondertekend moeten worden. Aan de ene zijde zit de trouwambtenaar, aan de andere kant het paar en de getuigen. Achter het paar staat een rij stoelen voor genodigden.

Op de bovenste foto zien we een groot wandtapijt of gobelin uit 1737 met daarop de voorstelling van Franciscus van der Borgh: Mozes slaat water uit de rots. En boven de schouw een reliëf met daarin een ooievaar, het symbool voor waakzaamheid.

We kijken even naar wat huisraad.

Een staande klok, rijkelijk versierd, tegen een wandtapijt met stoeiende honden. De klok is gemaakt door François de Beef, stadshorloger voor de uurwerken van het Dinghuis en het Stadhuis met carillon, rond 1750.

Een kast met 18 tinnen stadskannen uit ongeveer 1700. Er zijn twee kasten naast elkaar.

In de Raadszaal op de tweede verdieping staat deze stoel. Met leuning. Die is van de burgemeester.

Een schilderijtje van het OLV-plein.

En een prachtige gietijzeren kachel. Bovenin zien we twee engelen die een medaillon vasthouden met daarin een stadsengel die het wapen met de ster vasthoudt. Speciaal gemaakt voor Maastricht.

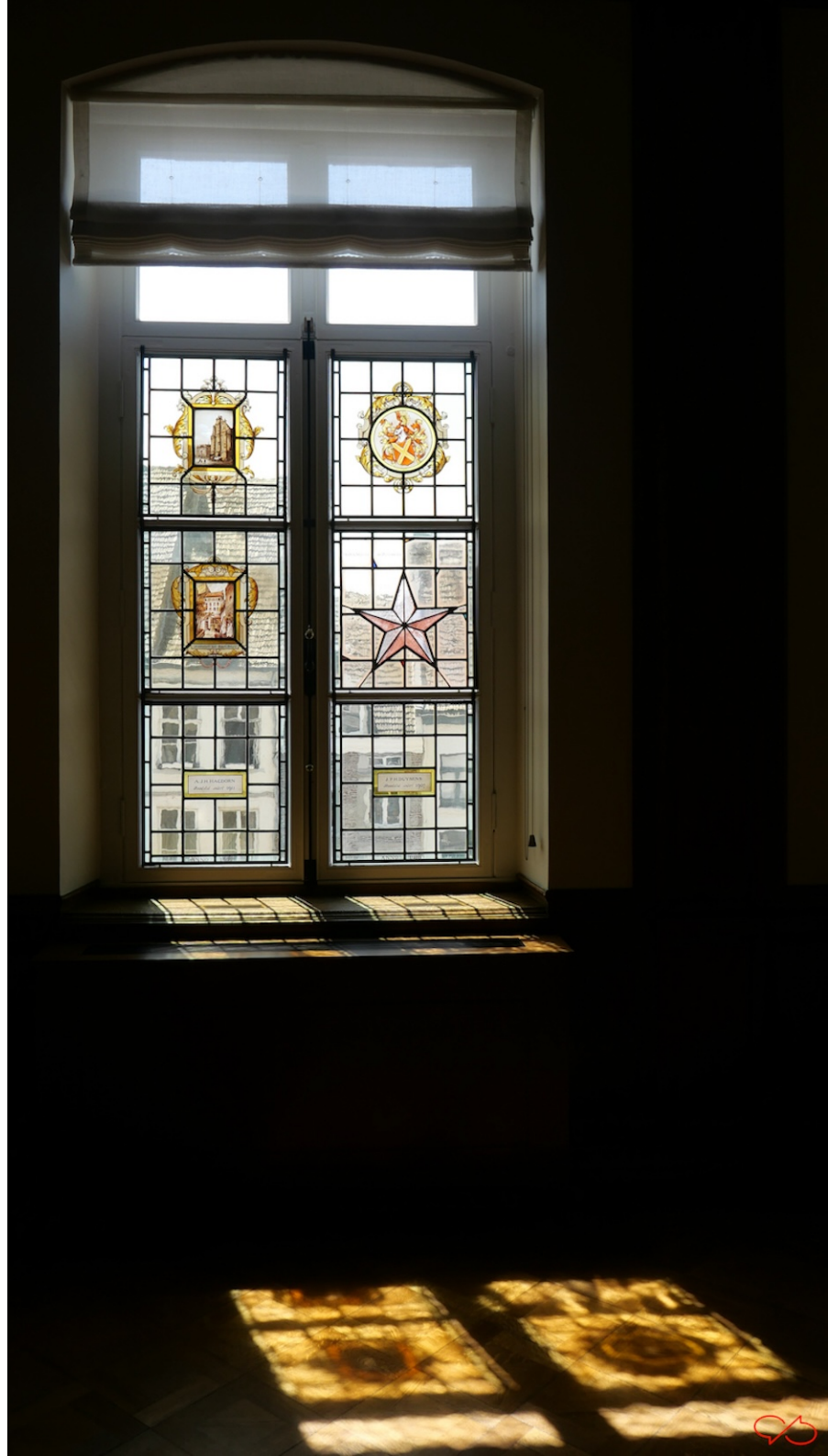
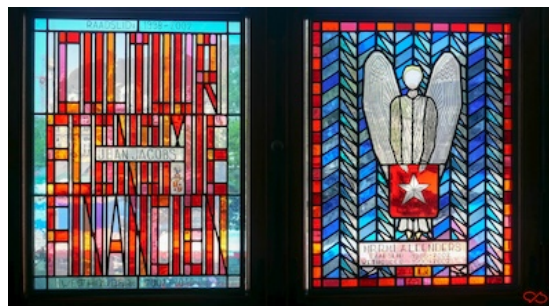

Het is voor het bestuur, de politiek en vooral de democratie van het grootste belang de blik naar buiten te richten. Op naar de ramen dus.

Aan de zuidzijde van het stadhuis zien we deze ramen vanuit de raadszaal. In de onderste vensters staan, in een rechthoek, de namen van raadsleden. En vaak, in vierkanten, stadsgezichtjes.

In heel veel ramen zijn wethouders en burgemeesters vermeld. En altijd klein en bescheiden. Alsof ze de dienende taak willen benadrukken. Behalve deze van tegenwoordig, die schreeuwen wel heel erg om aandacht: "Kijk mij", terwijl hun rol echt niet groter was dan die van hun voorgangers.

Op de volgende pagina de glazen van Theodore Schaepkens en de burgemeesters Annemarie Penn-Te Strake en Onno Hoes.

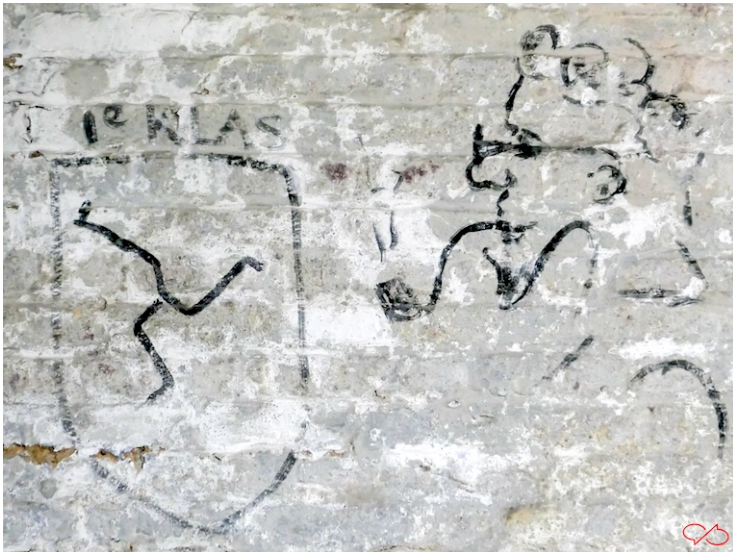

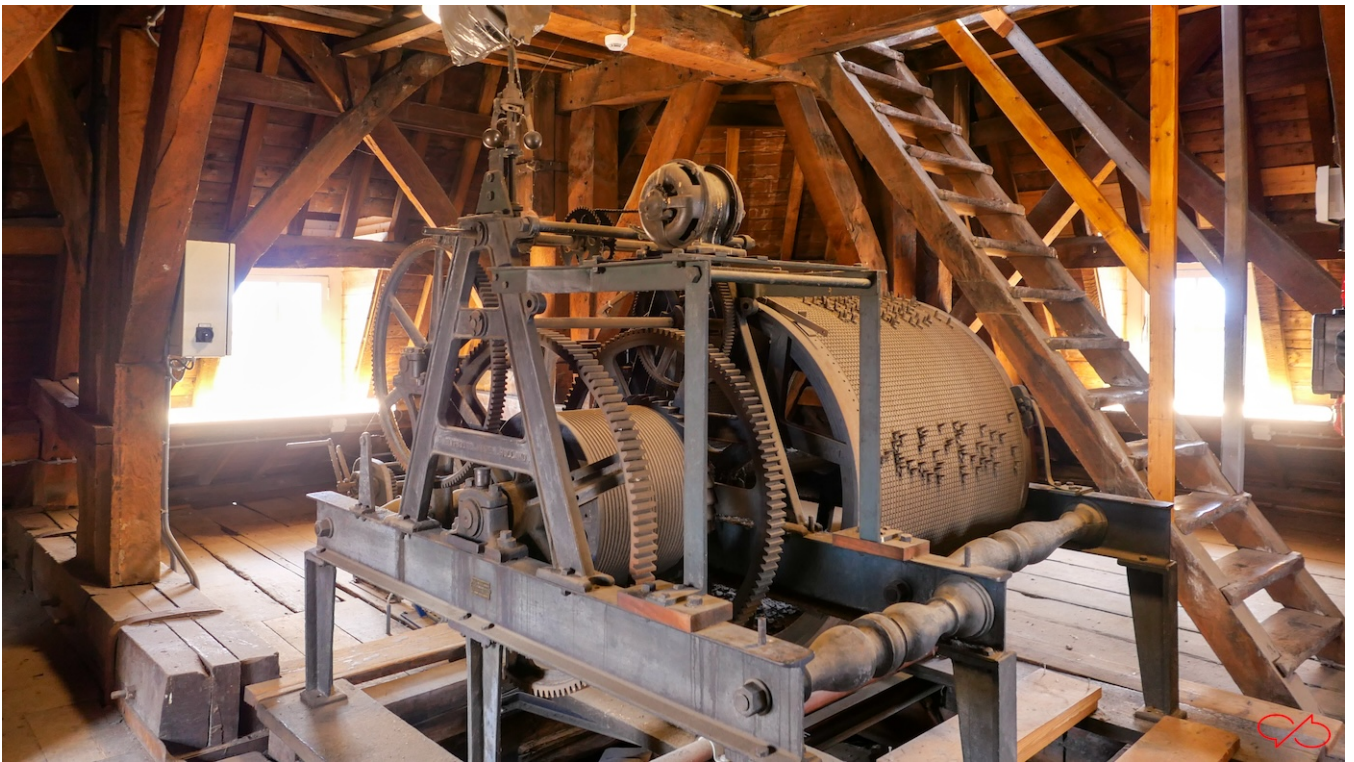
In het souterrain zijn verschillende ruimtes waarvan enkele gebruikt werden voor de ordehandhaving: cellen. De Spekkamer is het cachot waar verdachten

(suspects) werden vastgehouden. Een klein hok met een stenen gemak (kakdoos). Stevig traliewerk houdt ieder waar die hoort, buiten of binnen.

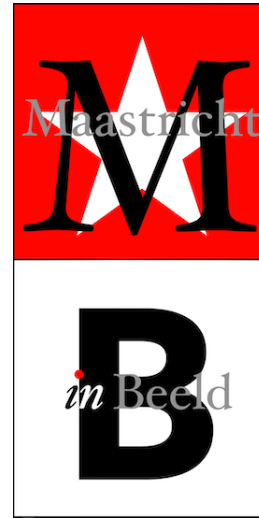
De bovenste muurschildering is van Daan Wilschut.

Onderweg naar de zolder passeren we de ruimte met drie ramen net onder de timpaan. De schildering is te zien vanuit de hal. De ruimte is niet toegankelijk. Op zolder staat een oud speelwerk van het carillon. Daar staat ook het oefencarillon, als de beiaardier daarop speelt, hoort alleen hij het. Nog verder omhoog is het uurwerk dat de vier klokken in de toren aandrijft. Helemaal boven, buiten, is het eigenlijke carillon.

Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

Dit magazine is gratis en komt uit de
Boekenkast van Peter Scheele:

<https://scheelpj.home.xs4all.nl/Site>

Ik wens u veel kijk- en leesplezier.

Peter Scheele

Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele

Opnieuw bewerkt 8 oktober 2024